

h. J. J. J.
RAT "Estonia" kunstnõukogu

koosolek

kolmapäeval, 26. märtsil, 1958. a.

Koosolekust võtsid osa: sm. sm. Juzeliunas, Grivičkas, Jankus, Raudsepp, Järvi, Targama, Plees, Vasarik, Künnapuu, Goldschmidt, Valgma, Blinov, Hammer, Kareva, Ekston.

Päevakorras: RAT "Estonia" unslavastuse - J. Juzeliunase balleti "Mere kaldal" arutus.

Koosolekut juhatas sm. Raudsepp.

Koosolek algas kell 15.40.

Sm. Raudsepp - täna on ajalooline sündmus meie teatris - esimese Leedu balleti lavastuse arutus. Tänapäeval entusiasmist eest Grivickast, Jankust, Juzeliunast, Järvit. Palub avaldada muljeid äsjavaadatud etenduse kohta.

Sm. Goldschmidt - ballett jätab hea mulje, ta on ere, elurõõmus, muusika on ilus ja tänane publik võttis hästi vastu. Ünnitleme Leedu seltsimehi tubli töö eest ja avaldame tänu.

Sm. Plees - ballett meeldis, tantse on palju ja tantsud on ilusad. Kui trompetimängija, ütleksin heliloojale, et trompetil on väga palju tööd. Libretos tundub mõningaid puudujääke - kas on põhjusi Jonise nii suurteks hingepiinadeks?

Sm. Vasarik - lavastus ja muusika on eredad. Muusikas palju vaske, kuid see kuulub asja juure. Etendus läks viperusteta ja hästi. Kunstniku töö on tubli ja kostüümid on eredad ja rõõmsad. Grivickase töö meeldib rohkem lavastajana kui libretistina. Intriigid on kuidagi kunstlikud. Ballett pakub enam silmale ja kõrvale, põnevust on siin vähe. Teema tundub tänapäeval juba veidi aegunud ja naiivne. Eesti tants ei jätnud head muljet, seade oli hõre ja täitmata ebakindel. Läti ja vene tants olid paremad. Finaal polnud nii võimas kui oleks

tahtnud teda näha. Aga üldiselt on hea meel, et see lavastus võeti kavasse.

Sm. Targama - oleme rõõmsad, et on tekkinud kontakt ka Vilniuse balletitegelastega - kooriga oli juba varem side. Täname ilusa etenduse ja tubli töö eest.

Sm. Hammer - Muusika on väga emotsionaalne ja jätab sügava mulje. Etendus ja lavastus rahuldavad. Võime seda sel kujul näidata ja peame näitama. Parim mulje on muusikast ja lavastusest. Ka tantse on palju ilusaid. Libreto on aga kohati naiivne ja vaatajale arusaamatu. Miks lähevad näiteks kalurid ebasoodsa ilmaga merele? Esimene vaatuse meeldis kõige enam. Viimases vaatuses peaks vähendama plakatlikkust, mis praegu liialt domineerib. Rahvatantsud viimases vaatuses ei olnud head, osatäitjad on hästi valitud ja tulid osadega hästi toime. Ei rahuldanud Ranniku, ta ei vasta Narunase kujule ja ei ole loogiline - esimeses vaatuses püsib vaevalt jalul ja finaalis on üleliia aktiivne. Üldiselt suur tänu Leedu seltsimeestele hea töö eest.

Sm. Juzeliunas - on väga meeldiv, et vennasrahval tärkas huvi meie vabariigi vastu. Loodame, et side meie vahel tiheneb üha "Kullaketrajate" lavastamisega Vilniuses. Peame jagama kogemusi ja õppima üksteiselt. Sm. Järvi on väga kõrge kultuuriga kunstnik ja mul on hea meel, et tema kätes on balleti juhtimine. Tänapäeva teema on omaette probleem kõigis teatris. Mulle meeldib väga teie loominguline kollektiiv ja ma usun, et noorel balletikollektiivil on avarad perspektiivid. Meeldis entusiasm, millega töötati meie balleti kallal ja olen rõõmus, et sain selle kollektiiviga tutvuda. Kui vaatajad võtavad selle etenduse hästi vastu, lähendab see meie vabariiki.

Sm. Grivickas - täna oli tegelikult esimene peaproov, kus kõik vajalik oli olemas. Ma pole oma tööga päris rahul. Mustadel proovidel tundus asi hästi olema, kuid grimmis ja kostüümis valgus kõik kuidagi laiali ja tantsijad kaotasid enda. Etendus pole veel nii sisse mängitud, et tantsijad end hästi tunneksid. Täna oli etendus palju parem kui eile ja homme on kindlasti veel parem. Täna põhjal annaksin hinnangu n.ü. 3-le. Tantsu enne tormi peaks esitama kiiremas tempos - see on palve homseks dirigendile. Muidu oli orkester täna tubli.

Raskus on selles, et olen libretist ja ühtlasi lavastaja ja need kaks elementi vaidlevad minus. Kahjurite kujud on teoreetiliselt tõesti ebaselged. Otsisime mitmesuguseid lahendusi ja katsusime hoiduda naturalismist. Kui eesti tants on teistest rahvatantsudest nõrgem, on mul väga kahju. Ma pole eestlane ja palusin konsultandina appi sm. Meino aassalut Rahvaloomingu keskmajast. Ebaühtlust katsume tasandada. Eesti neidude kostüümid mulle meeldivad, nad on eredateks täppideks üldpildis. Sisemist pinget on sm. Lool minu arvates küllalt. Mul on palve, et teater pühendaks sellele etendusele tähelepanu, teeks edaspidi etenduste eelproove ja aitaks etendusel kasvada. Usatäitjatega olen väga rahul, nad ei jää sugugi maha suurte linnade balletiartistidest. Kartsin, et Eesti teatris Jonist ei leidu ja olin väga rõõmus, et Loo andis nii hea Jonise kuju. Mulle meeldis kõigi tantsijate tõsidus ja huvi asja vastu. "Estonia" kollektiiv on tubli loominguline kollektiiv ja tal on kollektiivi vaimu. Kui lisada veel näitleja meisterlikkust, on põhjust arvata, et siinsest saab pareim balleti "Mere kaldal" lavastus.

Sm.Jankus - tänab töökodade töötajaid, eriti sm.Kagoveret, kelle taolist pole kohanud kusagil, kes nii südamega on iga üksiku kostüümi juures. Samuti dekoratsiooni töökodasid. Kõigile suur tänu.

Sm.Ekston - etendus jättis väga hea mulje kui muusika, lavastuse ja kujunduse ^{suhtes} ~~suhtes~~. Täna etendus oli palju parem kui eilane. Besti tütarlaste kostüümid on rasked, neid tuleks asendada. On tervitatav, et on valmis kolm koosseisu. Randviir on viimasel ajal halvemini tantsima hakanud kui ta tantsis varem. Tormi muusika on kirjutatud rõõmsaimeliselena ja ei ühti tegevusega laval, näib mulle. Kingissepp tuleb asendada kellegi teisega, teda ei jõua meespartner tõsta. Etendus meeldis mulle väga ja ma õnnitlen teatrit ning tänan Leedu seltsimehi tubli töö eest.

Sm.Jankus - kui asendada eestlannade kostüüme, siis ikkagi punastega, et üldpildis oleks soojust.

Sm.Raudsepp - peame tegema järelduse, et tulevikus peame aegsasti varustama artiste kostüümidega, et nad suudaksid harjuda ja end vabana tunda. Loodan, et homme on etendus palju parem kui peaproov, nagu see tava ja traditsiooni kohaselt ikka on. Veelkord palju tänu vennasvabariigi seltsimeestele, kes entusiasmiga suhtusid töösse ja meid igati aidata tahtsid.

Koosolek lõppes kl.16.35.

Protokollija: *Jutabopuu*
(J. Jibopuu)